

Ngô i Ch Dâu Tôi

Tác Giả: H Dz nh

Thứ Tư:, 03 Tháng 11 Năm 2010 15:24

Dòng máu Trung Hoa th m đ n ba anh em chúng tôi thì không còn đ c nguyên ch t n a.

Ng i lo đ n cái ngày l c gi ng nh t, có l là ba tôi. Tri t lý qua làn khói thu c phi n, chén n c chè Tàu, ba tôi th ng b o:

- Th nào m t trong ba đ a cũng ph i cho v Tàu m i đ c!

▣ *Hình minh h a*

Công vi c gây đ ng l i nôi gi ng Trung Hoa thiêng liêng đ c anh tôi đ m nh n b ng cách

Ngũ i Ch Dâu Tôi

Tác Giả: H Dz nh

Thứ Tư,, 03 Tháng 11 Năm 2010 15:24

---

cũ i, sau b n năm tr i nghiên bút, m t ngũ i v đ c Tàu. Cái h tín y b n t bên kia trùng đ ng sang khi n ba tôi vu t râu cũ i khoái chí, trong khi m tôi có v không b ng lòng.

R i, m c đ u s ph n đ i nh nh t c a m t ngũ i đàn bà ph ng Đông y u đ u i, ch dâu tôi đã đ cũ i cái nóc nhà thân m t v i chúng tôi, cái nóc nhà sau này đã ch ng ki n nh ng ngày bu n th m c a đ i ch , mà tôi mu n t ra đây b ng m t nét bút chí thành.

H i ch ! N u s ph n đã b t ch vào làm dâu m t gia đình c kh , làm v m t ngũ i ch ng không b ng ngũ i, làm m t ngũ i đàn bà l u l c, ch hãy nh n đ đây, trong m y dòng ch này, m t l i yên i, đ may ra lòng đau kh c a ch đ c san s m t vài ph n.

- , r i tha h mà vui. Ch c n a ch dâu mà s p v đ y!

M tôi b rá g o vo xong xu ng mi ng chum, nhìn tôi và cũ i m t v mai m a.

T hôm nh n đ c tin anh cũ i v , m tôi đ m ra bu n r i su t ngày. Là vì m tôi có đ nh ki n s n v cu c hôn nhân c a anh tôi, và ngũ i con dâu c a m tôi ph i là ngũ i bi t g ng gánh, bi t ch u khó xay lúa, giã g o, cáng đ đ m i vi c trong nhà. Tôi còn nh hôm c m đ n nh anh ch tôi, m tôi th dài:

- Cái ng này l i ch x ng xác ra lá h t!

Tôi nh nên đ t ng t ng. Tôi t ng t ng ch dâu tôi là m t thi u ph sang tr ng, đ p đ , bó chân và chu t bím b ng đ u th m. Năm sáu l n, c m b c nh ch p t bên Tàu g i sang, tôi sung s ng vì s p đ c là em m t ngũ i đàn bà Tàu quý phái, yêu tôi và cho tôi nhi u ti n. Mà ch dâu tôi đ p th t, nói là y u đ i u thì đ ng h n.

Đôi má h ng luôn và c p m t ng ngác nh v a qua cái th m c nh c a phân lá, ch tôi nhìn chúng tôi, th ng nh n đ t tay th ng nh , ngó ch m chú cái con ngũ i b t đ u đ n làm thân v i h i bàn gh trong nhà. M tôi lúc y không có đ y.

Ngô i Ch Dâu Tôi

Tác Giả: H Dz nh

Thứ Tư:, 03 Tháng 11 Năm 2010 15:24

Ch có mình ba tôi y u đu i ng i trên s p g m m c i. Tôi đánh b o xán l i g n ch . Ch vui v vu t tóc tôi và dúi vào tay tôi hai hào ch . Tôi càng m n ch tôi h n nên qu n quýt bên ch su t ngày. Hình nh ch dâu tôi s ng gi a s lãnh đ m c a m i ng i, tr anh C tôi - ch ng ch - và tôi, nh ng ng i đem l i cho ch m t ph n l n tình l u luy n c a gia đình.

Th m chí đ n anh Hai tôi cũng th ng b o tôi:

- Mà c xán l i g n ch y, m ghét l m đ y!

M i l n anh tôi m ng, tôi th ng đem nh ng đ ng hào m i tinh ra khoe:

- Này, anh xem, ch y t t l m kia!

Ch dâu tôi s ng trong s b ng có đ n ngót hai tháng. M t hôm đi h c v , tôi ng c nhiên th y ch đang xay lúa, th h n h n, và luôn luôn đ a khăn m t lên lau trán. Tôi ch y ngay xu ng nhà b p, gi n d i h i m tôi:

- Sao m b t ch C xay lúa th ! Ch C có quen làm nh ng công vi c y đâu !

M tôi tr ng m t:

- Không quen thì không làm à? Tao mua con dâu v có ph i đ mà th đầu !

Tôi t c quá, toan cãi, nh ng nghĩ đ n ng n roi mây, l i thôi. M tôi, nói đúng ra, không ph i là ng i ác. S c n cù có t khi l y ba tôi, và cái thành ki n x u xa v m ch ng, con dâu nuôi ng m ng m trong nh ng đ u óc b o th , là hai c chính xui m tôi khinh ghét nh ng k không quen làm.

Thông minh, ch dâu tôi đ n đ n làm đ c h t m i vi c. T chi c áo dài hoa, đôi giày ni u, ch tôi đã nh n nh n đ i sang b qu n áo màu chàm th m, đôi dép da trâu mà ch tôi không bao gi r i ra n a. C c kh nh t là m y tháng đ u, khi ch tôi ch a nói th o ti ng Vi t Nam.

Nh đ n s c c kh y, có l n ch tôi đã nh c l i:

- Thà c c câm đi mà h n, chú .

Nhà tôi là nhà nghèo, c m th ng gh khoai cho đ g o. Tr tôi là đ c ăn c m tr ng. N u niêu c m ngon lành mà tôi th ng ăn h t y, tai h i! l i là công vi c c a ch tôi, m t ng i đàn bà

Ngồi Chờ Dâu Tô

Tác Giả: H Dzn

Thứ Tư, 03 Tháng 11 Năm 2010 15:24

Tàu xa nay chờ quen sống trong căn nhà dài các. Mất hôm, ăn quá no, tôi bỏ o đũa chờ :

- Chờ ăn hết cơm chờ em nhé!

Chờ tôi ăn thịt, ăn ngon lành, nhúng vùi mọt vùi sủi hải làm tôi đoán ra là lâu nay chờ thối ng thềm nhúng bu i chờ m g o tr ng l m. T đ y, tôi th ng kín đáo dành l i trong n i m t hai bát, và bao gi , bao gi chờ tôi cũng n lòng ăn h t!

Chờ dâu tôi hay khóc l m, khóc r ng r c su t ngày. Chờ th ng bỏ o tôi bỏ ng m t gi ng l l :

- M hay m ng l m, em .

Tôi còn nh , không biết can gián, yên i th nào cho khéo, ngoài cách khóc theo v i chờ tôi. Tôi hi u biết ng i đàn bà y l m, ng i đàn bà bu n kh sàng tr ng h t m n xu ng nông trong khi tr i chi u t ng gi t hoàng hôn xu ng tóc. Trông chờ ng i t n m n làm nh ng công vi c h ng ngày mà có l xa kia, chờ không bao gi ng s ph i nhúng tay t i, tôi th y tâm h n xúc đ ng, bâng khuâng... Tôi nghĩ đ n cái t qu c Trung Hoa v i nh ng manh áo chàm giang h kh p t x , cái t qu c mà tôi chờ a t ng biết bao gi !

- T i r i, em , th p đèn mà h c đi.

Ồ hay! Sao lúc viết m y dòng chờ này, tôi còn th y nh m t ni m b i r i, gió t i b n b u trong chùm tre, m t đ m l a lung lay chm loe vào bóng đêm b t t n! Tôi chăm chờ ng i h c đ i ánh đèn lúc y, nh ng lúc này, quay nhìn l i cái dĩ vãng không vui v , tôi rùng mình th y hi n ra trên cái gì xa xôi, m t vng v t bu n r u, tang chờ .

Ngồi chờ dâu tôi... Ngồi chờ dâu tôi...

Tôi là ng i biết chờ m s u r t s m, nên ng i đàn bà lia quê h ng y đã là cái đ cho tôi khóc bỏ ng th đ làm o hoen c m t bu i bình minh đáng l r t t i đ p.

Hai năm sau khi chờ tôi inh th ng cháu đ u lòng, thì ba tôi m t. Cái v n m nh nhà tôi thâm l i v i nh ng gót chân c a ba th ng con m t b . M tôi y u, gia đình sa sút thêm. Chờ còn mình tôi là đ c dĩ h c. Chờ tôi ph i v o nhà quê làm vi c. Ngày đ a chân c nhà tôi ra ga đ lia b cái t nh thành b c b o, tôi s t sùi b o chờ dâu tôi:

Ngồi i Ch Dâu Tôi

Tác Giả: H Dz nh

Thứ Tư, 03 Tháng 11 Năm 2010 15:24

- Ch v ch u khó h u m né. Đ n T t em v , em mua nhi u bánh cho cháu.

Ch tôi g t, a n c m t.

T đ y c tu n tu n, tôi g i v m t b c th , ph n nhi u là th khuyên m tôi ăn r ng l ng v i m i ng i trong nhà. Làm nh th , tôi mong m i s v i đ c lòng ng i ch dâu đầu kh c a tôi nh ng n i bu n r u khi xa đ t n c...

M i m t d p đ c ngh v nhà, v i tôi h i y, là s gi i thoát cái ng c tù thành ph , n i tôi ch m màng th y hình bóng m t ng i đàn bà Tàu đầu kh . T i nghi p, nh ng lúc trông th y m t tôi, ch dâu tôi c đ ng gây ng i ra, vì s c m đ ng đã làm c n h t i nói. Tôi gi u m tôi nh ng th c quà bi u ch , có lúc là chai d u th m, có khi là vài th c l a. Ch tôi th ng phàn nàn:

- Chú t v i ch quá. Ch ch bi t bi u chú gì đ c bây gi .

Có, ch , ch đã bi u em m t th quà quý nh t: m t t m lòng th ng ng i, m t chân tình x ng đáng. Và bây gi đây, trong cái linh h n th pha l b vùi sâu gi a cát b i c a đ i, v n còn Sáng mãi nh ng c m tình chân th t bu i đ u.

Th ng th ng, ch k chuy n cho tôi nghe:

- Chú , ngày x a ch sung s ng l m kia. Ch là con m t trong gia đình quý phái, cũng đ c nuông chi u nh chú bây gi , có ph n h n th n a.

Nói xong, ch tôi i khóc. Ch tôi ch bi t khóc. Nh ng b a c m khoai, nh ng ngày lam lũ đã làm ch ch nh nh đ n c nh sum h p năm nào.

Th i h n ngh c a nhà tr ng r t ng n, nên th ng th ng tôi ch nhà đ c ba hôm là cùng. M i l n lên t nh, ch tôi hay cho tôi ti n, ho c b gi u vào túi áo, ho c nhét đ i đáy valise, và đ n quen mi ng:

- Chú chăm mà h c, r i v d y cháu.

Ngôi i Ch Dâu Tôi

Tác Giả: H Dz nh

Thứ Tư, 03 Tháng 11 Năm 2010 15:24

Anh C tôi vì s làm ăn t nh, ch có th v quê thăm nhà m i năm vào đ p T t. V ng hai ng i thân ái nh t, ch tôi tr l i s ng bu n bã nh ngày m i v nhà ch ng. Ti ng xay lúa i i nhi u lúc đ n t n hai gi Sáng nh nh ng nh p đ i th ng nh âm v ng trong th i kh c và lòng ng i.

Hai năm sau, ch dâu tôi hoàn toàn thành m t ng i đàn bà nhà quê An nam đ c. Trên cánh đ ng r ng rãi c a làng Đông Bích, ng i ta th ng th y m t đ i áo chàm in b t trên n n tr i m i Sáng, chm ch và l ng l nh đ u hi u m t cu c s ng vng l i, ngu mu i.

Ch dâu tôi đã khác v i ngày tr c l m r i. Ba năm đôi, m y đ a cháu tôi thi nhau ra đ i, thi nhau s ng m t cách c c và thi nhau k t thêm m t ít dây liên l c trói bu c ch t ch ng i m chúng nó v i cái đ t n c này.

Ng i đàn bà y đã thôi không bao gi còn dám há v ng tr v quê h ng n a.

Tôi ra đ i, x p sách v l i, mang vào trong b i b m cái hình bóng m t ng i ch dâu lam lũ, nghèo hèn, chút chân tình nh n đ c khi trái tim tôi ch a bi t đ p m t ti ng gi đ i nào.

Sáu năm r i, tôi c nh m m t xoá cái v t đen mò c a dĩ vãng, và xóa luôn c nh ng k ni m bu i đ u.

Vài ba lá th m ng m nh th nh tho ng r i vào trong cái t l nh c a đ i tôi, đem l i n i nh nhưng còn h i v n v ng i góc tr i cũ. M tôi bây gi đã già, ngót b y m i tu i. Ch tôi thêm đ c m y cháu, đôi m t lâu ngày tôi ch a g p ch c cũng m đ n đ n...

Tôi đi con đ ng tôi, đem châu báu c a lòng ném h t vào nh ng cu c tình duyên vô v ng. Tôi phao phí thanh xuân đi đ chóng th y cái ngày già s p t i, đ t ph là mình bi t s ng đúng theo linh h n.

Trên cái bao l n c a năm tháng cũ, ch dâu tôi v n đ ng, bu n bã v i manh áo màu chàm cũ,

Ngô i Ch Dâu Tôi

Tác Giả: H Dz nh

Thứ Tư, 03 Tháng 11 Năm 2010 15:24

---

m t nhìn t quăng tr i xa v , bóng hoàng hôn m h ôm trùm lên s v t.

Ch có tôi là s ng ích k , còn ng i m già, ng i ch dâu đau kh , m y đ a cháu rách r i
v n s ng theo khuôn phép, l ng l và c n cù.

Sáu năm! Tôi xa quê h ng sáu năm r i mà không m t l n nào nghĩ đ n chuy n tr l i. Cái s c
kh e y u t c a m tôi còn đ ng đ c hay không, tôi không bi t, và ng i ch dâu l u l c c a
tôi, có nói đ i m y đi n a, ch c cũng đã quá chi u, x bóng r i...

Tháng t , 1938